

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จากเบอร์ลิน

(Weekly News from Berlin)

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน

10 กันยายน 2564

ข่าวภายในประเทศ และข่าวเศรษฐกิจ

ราคาสินค้าที่สูงขึ้น เกินความคาดหมาย

นักเศรษฐศาสตร์ต่างก็มีความเห็นในทิศทางเดียวกัน อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น เป็นไปตามที่คาดไว้ และไม่น่าจะส่งผลเสียอะไรกับเศรษฐกิจ เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วน่าจะจบลงในไม่ช้า แม้ว่าอัตราเงินเฟ้อ จะอยู่ที่ร้อยละ 3.8 หรือสูงสุดในรอบเกือบ 30 ปี โดยสถาบันเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดได้คาดการณ์ในช่วงเดือนธันวาคมที่ผ่านมาว่า อัตราเงินเฟ้อของประเทศเยอรมนี ในปี 2021 จะอยู่ระหว่างร้อยละ 1.2 - 1.6 แม้แต่ธนาคารกลางเยอรมันก็ยังคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อไว้ที่ร้อยละ 1.8 เท่านั้น แม้ว่าอัตราเฉลี่ยของอัตราเงินเฟ้อในปัจจุบัน จะอยู่ที่ร้อยละ 2.1 ก็ตาม ในเวลานี้ ธนาคารกลางเยอรมันออกมาปรับค่าประเมินอัตราเงินเฟ้อของประเทศ เป็นไปได้ที่จะขยายตัวขึ้นถึงร้อยละ 5 โดยเพื่อที่จะเข้าใจถึงการถกกันในระยะสั้นปัญหาอัตราเงินเฟ้อของประเทศเยอรมนีได้ดีกว่าเดิม ก็ควรที่จะกลับไปมองถึงที่มาที่ไป ต้องไปดู 5 ปัจจัยที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อในปัจจุบันสูงขึ้นจนเกินความคาดหมาย

1 การคำนวณการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่ผิดคาด

วิกฤติโคโรนา ทำให้เกิดผลกระทบกับพฤติกรรมผู้บริโภคในปี 2020 ทำให้นาย Olaf Scholz มรว. คลังสังกัดพรรคสังคมนิยมเพื่อประชาธิปไตยเยอรมนี (SPD - Sozialdemokratische Partei Deutschlands) ต้องออกมาทำอะไรสักอย่าง ทำให้มีการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มลงร้อยละ 5 จากร้อยละ 19 เป็นร้อยละ 16 ซึ่งก็กลับมาใช้อัตราเดิมในปี 2021 ซึ่งไม่มีใครตกใจว่าสิ่งนี้จะส่งผลกระทบต่อราคาสินค้า และทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น แต่ไม่มีใครคิดว่า การเปลี่ยนแปลงของฐานดัชนีในช่วงวิกฤติ (Low Base Effect)

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ ไม่ว่าโดยทางใด

จากการลดภาษีจะแตกต่างกับการขึ้นภาษี ซึ่งการปรับขึ้นภาษีส่งผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้อมากกว่าที่คาดหมายนั่นเอง โดยสภาวะเศรษฐกิจของภาคเอกชนหลังจากที่กลับมาใช้อัตราภาษีมูลค่าเพิ่มแบบเก่ากลับมาดีขึ้นกว่าในช่วงที่รัฐบาลประกาศลดอัตราภาษี นาย Simon Junker นักวิจัยด้านเศรษฐศาสตร์ของสถาบันเพื่อการวิจัยทางเศรษฐกิจเยอรมนี (DIW – Deutscher Institut für Wirtschaftsforschung) อธิบายว่า “Low Base Effec นี้ น่าจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 1”

2 ปัญหาขาดแคลนสินค้าในระบบห่วงโซ่อุปทานถูกให้ความสำคัญน้อยเกินไป

ในช่วง Lockdown ทำให้ผู้คนจำนวนมากไม่สามารถใช้บริการร้านกาแฟ หรือออกไปซื้อเครื่องสำอางได้ ทำให้พวกเขามีเวลามากขึ้นซื้อสินค้าอย่างเครื่องเล่นเกม หรือเครื่องเรือน ซึ่งอุปสงค์ในช่วงท้ายๆ วิกฤติโคโรนาทำให้ภาคอุตสาหกรรมเข้าถึงขีดจำกัดในการผลิตสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการ ในเวลาเดียวกันการต้องหยุดการผลิตในบางเวลาเพราะได้รับผลกระทบจากวิกฤติโคโรนาก็ทำให้ปัญหาขาดแคลนสินค้าในระบบห่วง

โซ่อุปทานหนักขึ้นไปอีกนาย Junker จาก DIW อธิบาย “ในเวลานี้เกิดการอุดตันในห่วงโซ่อุปทาน ทำให้ขาดแคลนสินค้า ส่งผลให้ราคาสินค้าสูงขึ้นตาม” จากแบบสอบถามล่าสุดของสภาหอการค้าพาณิชย์ และอุตสาหกรรมเยอรมนี (DIHK - Der Deutsche Industrie- und Handelskammertag) ที่สอบถามภาคเอกชนกว่า 3,000 บริษัทแจ้งให้ว่า กว่าร้อยละ 83 บ่นว่ามีปัญหา ราคาสินค้าที่สูงขึ้น และปัญหาในด้านการจัดส่งสินค้า วัตถุดิบ และสินค้า intermediate goods (สินค้าที่นำไปประกอบ หรือเป็นชิ้นส่วนเพื่อผลิตสินค้าสำเร็จรูป) มายังประเทศเยอรมนีอย่างหนักในกลุ่มอุตสาหกรรมรถยนต์ขาดแคลนสารกึ่งตัวนำในกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเรือนขาดแคลนไม้ โดยร้อยละ 67 ของภาคเอกชนแสดงความเห็นในแบบสอบถามของ DIHK ว่า พวกเขา มีการขึ้นราคาของวัตถุดิบ และเรียกเก็บเงินล่วงหน้าไปยังลูกค้าต่อไปแล้ว นาย Torsten Schmidt ผู้ดูแลสำนักเศรษฐศาสตร์ของ สถาบันเพื่อการ วิจัยทางเศรษฐกิจแห่งลุ่มน้ำไรน์ และภูมิภาคเวสฟาเลนส์ (RWI - Rheinisch-Westfälisches Institut für Wirtschaftsforschung) กล่าวว่า “แน่นอนที่เราได้นำปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบเข้าป้อนรวมคำนวณอัตราเงินเฟ้อ แต่เราไม่คิดว่าปัญหาดังกล่าวจะมากมายขนาดนี้” โดยนาย Schmidt ออกมาอธิบายต่อว่า “ในการคำนวณสภาวะเศรษฐกิจนั้นเราไม่สามารถที่จะเข้าไปดูการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งเป็นพิเศษ” ซึ่งสิ่งนี้เองก็เป็นทั้ง “ค่าลบ” และ “พร” ของการคำนวณค่าเศรษฐกิจไปพร้อมๆ กัน “ไม่ยากที่เราจะสามารถแสดงภาพรวมเศรษฐกิจได้ แต่เป็นการยากที่จะแสดงการพัฒนาตัวของกลุ่มธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง”

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

3 ใครที่ประหยัด คนนั้นก็สามารซื้อสินค้าได้ง่าย

สถาบันเศรษฐกิจโลก (Ifw – Institut für Weltwirtschaft) จากเมือง Kiel หุบปากไว้ไม่ออกมากล่าวว่าสถาบันอื่นๆ เพื่อที่จะเข้ามาเป็นผู้รักษาหน้าสถาบันเศรษฐกิจของเยอรมันต่างๆไว้ โดยในเดือนธันวาคมที่ผ่านมา นักเศรษฐศาสตร์ของ Ifw ได้คาดการณ์อัตราเงินเฟ้อของประเทศเยอรมันปี 2021 ไว้ที่ร้อยละ 2.6 ซึ่งสถาบันอื่นๆคาดการณ์ผิดอย่างมากมาย ซึ่งก็ไม่น่าแปลกใจเพราะชื่อเสียงของ Ifw นั้นเรียกได้ว่าเป็น โทราจารย์ที่มีความกล้ากว่าสถาบันอื่นๆอยู่แล้ว แม้แต่การคาดการณ์ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของสถาบันเองก็มักจะสูง หรือต่ำกว่าสถาบันอื่นเป็นพิเศษ โดยในการคำนวณค่า GDP 2021 ของสถาบันล่าสุดมีการให้เหตุผลที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง “อัตราการสะสมทรัพย์ของประชาชนที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เป็นการเพิ่มความเสี่ยงต่อการพัฒนาตัวทางเศรษฐกิจ และอัตราเงินเฟ้อของประเทศ” นี่เป็นหนึ่งในคำอธิบายการคำนวณอัตราเงินเฟ้อของสถาบัน การที่ร้านค้า และร้านอาหารต่างๆต้องระงับการให้บริการ อีกทั้งการเดินทางท่องเที่ยวก็ยากลำบาก ทำให้คนจำนวนมากมีเงินสะสมมากขึ้น โดย Ifw คาดการณ์ว่า ในช่วงวิกฤติปี 2020 - 21 นั้นมีกำลังซื้อที่ถูกจำกัดไว้สูงถึง 200 พันล้านยูโรเลยทีเดียว โดยหลังจากที่สถานการณ์เริ่มกลับมาเป็นปกติก็จะทำให้คนจำนวนมากเริ่มคิดที่จะใช้เงินอีกครั้ง “คงจะอีกสักกระยะหนึ่งที่เงินสะสมที่เพิ่มขึ้นเพราะวิกฤติโคโรนาจะกลับมาอยู่ในระดับก่อนวิกฤติ” นาย Bert Rürup ประธานสถาบันวิจัยของ นสพ. Handelsblatt (HRI- Handelsblatt Research Institute) กล่าว แต่ก็คงจะไม่ทำให้เกิดสถานการณ์ BOOM แห่งซื้อสินค้าอะไรเป็นพิเศษ แม้แต่ Ifw เองก็ยังไม่เห็นว่าจะมีการ BOOM เกิดขึ้น บริษัทวิจัยการตลาด Ibis-World คาดการณ์ว่า การบริโภคในครัวเรือนปี 2021 น่าจะสูงพอกับปี 2015 เพราะช่วง Lockdown ในช่วงต้นปีส่งผลให้ไม่สามารถบริโภคสินค้าได้และทำให้อัตราการบริโภคโดยเฉลี่ยจนถึงช่วงสิ้นปีไม่สามารถขยับสูงขึ้นมาจนนัก ซึ่งสถาบันเศรษฐกิจอื่น ๆ ก็มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน นาย Stefan Kooths ผอ. ด้านเศรษฐศาสตร์ของ Ifw อธิบายว่า “ในเวลาเดียวกันนี้ก็กลับเกิดการขาดแคลนสินค้าขึ้น ซึ่งสิ่งนี้เป็นอะไรที่ไม่ได้คาดหมาย” ไม่ว่าจะเป็นการขาดแคลนสินค้าอุปโภค และสินค้าสำหรับธุรกิจบริการอย่าง ร้านอาหาร และโรงแรม รวมไปถึงธุรกิจบริการจำนวนมากต้องจ้างงานพนักงานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ราคาเพิ่มสูงขึ้น

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

4 ราคาพลังงานปรับตัวสูงกว่าที่คาดหมาย

โดยอีกหนึ่งปัจจัยที่ทำให้อัตราเงินเพื่อขยายตัวขึ้นอย่างหนักก็คือ ราคาพลังงาน ซึ่งแม้ว่านักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่จะนำราคาพลังงานที่เพิ่มขึ้นมาร่วมคำนวณอัตราเงินเพื่อไว้แล้วก็ตาม แต่ก็ไม่มีใครคาดการณ์ว่าราคาพลังงานจะเพิ่มขึ้นหนักขนาดนี้ การระบุนราคาค่าการซื้อขายน่า การปล่อยมลพิษของเชื้อเพลิงที่ถูกเริ่มบังคับใช้ในช่วงต้นปีเป็นอีกหนึ่งปัจจัยหลักที่ทำให้อัตราเงินเพื่อขยายตัวขึ้นกว่าร้อยละ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลที่กลุ่มผู้ให้คำปรึกษาด้านเศรษฐกิจของประเทศ (Wirtschaftsweisen) ได้แจ้งในรายงานในช่วงปี

2020 แล้ว แต่เหล่านักเศรษฐศาสตร์ต่างก็ล้มที่จะนำบทบาทของราคาน้ำมันมาคำนวณรวมเข้าไปด้วย โดยราคาน้ำมันในช่วงเดือนมกราคม ณ เมืองท่าทะเลเหนือ Brent อยู่ที่ 47 ยูโรต่อ 1 บาร์เรล ในเวลานี้อยู่ที่บาร์เรลละ 63 ยูโรแล้ว “ภาคเอกชนสามารถที่จะส่งมอบราคาที่สูงขึ้นนี้ให้กับผู้บริโภค 4 เท่าโดยประมาณ” นาย Michael Grömling ผอ. เศรษฐศาสตร์ของสถาบันเศรษฐศาสตร์เยอรมนี (IW - das Institut der deutschen Wirtschaft) กล่าว โดยการที่สถาบันต่างๆคิดไม่ถึงกับปัจจัยดังกล่าวนี้ เป็นเพราะรูปแบบการคาดการณ์เป็นหลัก ที่ส่วนใหญ่จะไม่ใช้การคาดการณ์ราคาน้ำมันแต่จะใช้ค่าเฉลี่ยจากตลาดหุ้นมาคำนวณ “ซึ่งในเวลานั้นยังไม่มีแนวโน้มที่ราคาน้ำมันจะพุ่งขึ้นสูงขนาดนี้” นาย Junker จาก DIW กล่าว ในการคำนวณช่วงเดือนธันวาคมนี้ราคาพลังงานยังแทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าการคำนวณ “ความคลาดเคลื่อนนี้ส่งผลให้การคำนวณแตกต่างจากอัตราเงินเพื่อจริงถึงร้อยละ 1” นาย Junker ออกมาคาดการณ์ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับราคาไฟฟ้าเช่นกัน โดยราคาไฟฟ้าเดือนมีนาคมในตลาดซื้อขายไฟฟ้าในเมือง Leipzig อยู่ที่ 70 เมกะวัตต์ชั่วโมงหรือสูงกว่าปีที่ผ่านมาถึงเท่าตัว เป็นราคาที่สูงที่สุดในรอบ 12 ปี นาย Schmidt ผอ. RWI กล่าวว่า “เราคาดไม่ถึงกับราคาพลังงานไฟฟ้าที่สูงขึ้นเป็นระยะยาวขนาดนี้”

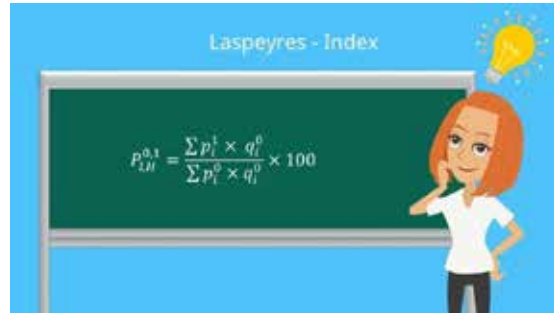
5 เอฟเฟกต์พิเศษทางสถิติ

การคำนวณอัตราเงินเพื่อนั้นก็คือ ดชนีราคาสินค้าและบริการที่เลือกนำมาคำนวณจำนวน 700 รายการในตะกร้าสินค้า โดยสำนักงานสถิติประจำประเทศเยอรมนี (Statistische Bundesamt) เป็นผู้ให้น้ำหนักการคำนวณอัตราเงินเพื่อของประเทศ ซึ่งสำนักงานสถิติฯจะใช้ดัชนี Laspeyres (ราคาสินค้าและบริการ) ในการคำนวณน้ำหนัก ซึ่งดัชนีดังกล่าวก็ใช้ปริมาณการบริโภคสินค้าของปีพื้นฐาน (2015) มา

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

เป็นตัวประเมินน้ำหนัก ซึ่งส่งผลให้การคำนวณ อัตราเงินเฟ้อในปีนี้เป็นพิเศษ ยกตัวอย่างเช่น การท่องเที่ยว สำนักงานสถิติฯ ได้ให้น้ำหนักการท่องเที่ยวแบบแพ็คเกจทัวร์ไว้ที่ร้อยละ 2.6 ในตะกร้าสินค้า แต่ผลประกอบการของการท่องเที่ยวแบบแพ็คเกจทัวร์ในปี 2015 นั้นอยู่ที่ 50 พันล้านยูโร ซึ่งสูงกว่าปี 2021 ที่อยู่ที่ 21 พันล้านยูโร อีก

ทั้งกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวต้องหาทางชดเชยช่วงเวลาที่หายไป และมีค่าใช้จ่ายด้านการรักษา มาตรฐานด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้นก็ทำให้พวกเขาต้องปรับราคาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นด้วย แต่โดยเฉลี่ยแล้วราคาที่เพิ่มขึ้นนี้ก็ยังไม่ส่งผลกับค่าใช้จ่ายของประชากรมากนักเพราะส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ ซึ่งอัตราเงินเฟ้อด้านการท่องเที่ยวนี้จึงกระทบกับประชกรน้อยกว่าตัวเลขที่แสดงให้เห็นในสถิติ ซึ่งอีกทางหนึ่งที่สามารถคำนวณหาอัตราเงินเฟ้อก็คือ การใช้ดัชนี Paasche มาเป็นตัวคำนวณ โดยดัชนีดังกล่าวจะแสดงพฤติกรรมผู้บริโภคในปัจจุบัน ดัชนีราคาผู้บริโภคที่ถูกประสานกันแล้ว (HVPI) มีค่าเหมือนกับดัชนี Paasche ในตะกร้าสินค้าของ HVPI นั้นสินค้าจะถูกเลือกให้สามารถที่จะเปรียบเทียบกับระดับนานาชาติได้ โดยสำนักงานสถิติฯ ออกมาแจ้งว่า “วิกฤติโคโรนาที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการใช้ชีวิตทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการให้ค่าน้ำหนักสินค้าและบริการในตะกร้าสินค้าที่นำมาคำนวณ ซึ่งทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ค่าดัชนีของ HVPI มาคำนวณร่วม” ทำให้อัตราเงินเฟ้อของประเทศเดือนกรกฎาคมที่ร้อยละ 3.8 แต่ของ HVPI ต่ำกว่าตัวเลขดังกล่าวร้อยละ 0.7 โดยตัวเลขอัตราเงินเฟ้อนี้ทำให้เกิดความแตกแยกขึ้น ส่วนหนึ่งเห็นว่า น่าจะเป็นเหตุการณ์แบบประเดี๋ยวประด๋าว แต่ส่วนหนึ่งเห็นว่าน่าจะเป็นปัญหาระยะยาวของประเทศ แต่สิ่งที่เถียงไม่ได้ในเวลานี้ก็คือ ราคาที่เพิ่มสูงขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากวิกฤติที่เกิดขึ้นชั่วคราว “ผลกระทบของราคาที่เกิดขึ้นนั้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นเพราะมีอุปทานแบบด้านเดียวเป็นหลัก ที่ในอดีตเราเรียกมันว่า ราคาแพงขึ้น” นาย Rürup ประธาน HRI กล่าว ปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะวิกฤติโคโรนาอย่าง การปรับอัตราเงินเฟ้อ การบริโภคตามอารมณ์ และ ปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบและสินค้า ก็น่าจะทยอยหายไปเรื่อยๆ “การประเมินการในช่วงวิกฤตินั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยากอยู่แล้ว” นาย Schmidt จาก RWI กล่าว แต่แน่นอนที่เอฟเฟกต์พิเศษทางสถิติเป็นตัวการหลักให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น ในบางครั้งควรที่จะหันหลังกลับไปมองดูว่า อะไรเป็นเหตุผลหลักเพื่อป้องกันการตื่นตระหนกในอนาคต

จาก Handelsblatt 10 กันยายน 2564

Office of Commercial Affairs - Royal Thai Embassy
Petzowerstr. 1, 14109 Berlin, Germany
email - thaicom.berlin@t-online.de

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด